

PERIÓDICH POLÍTICH,
defensor dels interessos morals y materials del País.

SE PUBLICA AL MENOS UNA VEGADA CADI SETMANA.

BEDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Plaça Mercat, 25.

SUCURSAL D'ADMINISTRACIÓ Á BARCELONA:

Llibreries de la Marina, Argenteria,
61, de Verdaguer, Rambla del mitx 5, de
Palau, Ponent 18, y Arolas 5, entre solls.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

San Martí.	4 rs. al mes.
Fora.	12 - trimestre.
Anuncis y comunicats á preus convencionals.	

PAGOS Á LA DESTRETA.

LOS ORIGINALS NO 'S TORNAN

Calendari de la setmana:

Diumenge.—S. Climent papa y Sta. Felicitas mrs.

Dilluns.—Sant Joan de la Creu fr. y Stas. Flora y Maria vgs. y mrs.

Dimarts.—Sta. Catarina vg. y mr.

Dimecres.—Los Desposoris de Nostre Senyera y S. Conrat bisbe

Dijous.—Ss. Facundo y Primitiu mrs.

Divendres.—S. Gregori III, papa y cf.

Dissapte.—S. Sadurní b. y mr.

Diumenge.—S. Andreu apóstol.

ESPECTACLES PÚBLICHS

BARCELONA

TEATRE PRINCIPAL.—Avuy diumenge.—Per la tarde, **La aldea de San Lorenzo**, y per la nit **El gran Galeoto**.—Preus: Palcos plateas y principals sense entrada, 12'50 pessetas.—Id. de segon pis sense id., 7 pessetas.—Butaca ab entrada, 2'50 pessetas.—Llunetas de tercer pis ab entrada, 1'25 pesseta.—Entrada general, 1 pesseta.

GRAN TEATRE DEL LICEO.—Avuy diumenge.—2.ª representació de **Amleto**.—Lo dilluns, **L' Africana**.—Se despatxa en Contaduria.

TEATRE ROMEA.—Avuy diumenge, tarde, **La creu de la masia y La bata de Santiago** y per la nit primera representació en dia festiu de **Lo trinch del or**.

TEATRE DEL ODEON.—Avuy diumenge, tarde.—Lo drama en 6 actes, **La superiora del convento de Aaran ó La monja sangrienta**. Lo molt graciós disbarat en 2 actes **!!Lo rosari de l' Aurora!!** an ball per las molt reputadas parellas de D. Joan Llises.—Nit, á 12 quartos.—**El diablo predicador, La inquisicion por dentro y sus martirios y Lo gall de la passió**.

TEATRE DEL TIVOLI.—Avuy diumenge.—Tarde.—Entrada 12 quartos.—A un quart de quatre.—Lo drama **Maria de Rudenz ó La monja sangrienta**.—Nit.—Lo drama **La huérfana de Bruselas y La barquet de Sant Pere**.

TEATRE BON RETIRO.—Avuy diumenge.—Tarde, **La Favorita** y per la nit, **L' Ebrea**.

TEATRE DE NOVETATS.—Avuy diumenge, tarde **La posada del cuervo**, y per la nit, **El bufon del Rey** y estreno de la pessa **Ell**.

CIRCO ECUESTRE BARCELONÉS.—Avuy diumenge.—Duas magníficas funcions de tarde y nit.

SALÓ DE LA PALMERA.—Carrer de Bilbao y plassa de Junqueras.—Avuy, ball á las 3 de la tarde.

INDUSTRIA CATALANA

EDUART BORRÀS

Altre volta, passadas ja las circumstancies del cólera que si no materialment, moralment nos ho impedian, torném á reanudar avuy la profitosa secció d' *Industria Catalana*, que tant de curiós te per admirar, essent una desgracia, que hagi de quedar sens esmentarho.

De manera que posats á comensar la nostra tasca, nos ocuparem avuy de la gran fàbrica d' *estampats ae cotó* que en eixa té l' actiu industrial don Eduart Borrás, per lo qual havem sigut galantment invitats á visitarla previa una lleugera indicació del intent que enmenava nostres passos. Li doném gracias, donchs, per sa benevol atenció y comensém.

La molt acreditada fàbrica de *Eslampats de cotó* de don Eduart Borrás, que està emplassada en nostra població, y colocada entre la

via del Ferro-carril de Barcelona á Fransa y la carretera que de la vèhina Capital va á Ribas ocupant unes tres mujades de terreno, es una de las més antigas fàbricas de Sant Martí de Provensals y una de las que han tingut y tenen encara major acceptació per sos valiosos productes. Fàbrica es eixa de don Eduart Borrás que honrà considerablement y desde un sens fi d' anys enrera la Indústria Catalana en general y en particular lo bon nom y reconegut llustre laboriós de nostra estimada localitat.

Establerta de desde l' any 1854 ha continuat fins á nostres días després d' haver canviat per tres vegadas de rahó social, y si avuy no s' troba en un estat tan floreixent com estigué algun dia, sols es degut y pot ser á la fatal conducta dels desgraciats governs que tenim en Espanya, jamay protectors, mes aviat butxins de la indústria catalana. Setze anys ja fa que es colorista de eixa fàbrica l' entés y estudiós quimich don Ignasi Servat, que desde 15 anys desempenya tan difícil càrrec ab una intel·ligència admirable y no gens vulgar y no s' compendria d' altra manera la decadència del establimet que atribuhintla á las continuas exaccions y gavelas del govern central que sovint enten mal y equivocadament las necessitats dels pobles que administra.

Així es que la fàbrica de don Eduart Borrás, que ocupaba fa cosa de set ó vuyt anys, doscents operaris, tenint seixanta taulas de estampar á la mà, tres perrotinas y cinquanta tinis pera tenyir d' auyl las pesas, solzament pot ocupar avuy uns cent vint operaris, y vintisis taulas de las ditas, deixant encara inservibles las tinis y las perrotinas que sense trevallar se rovellan y s' deterioran per mes cuidadosament que se las neteji.

No obstant y aixó sos productes sempre acreditats tenen fàcil sortida, talment que arriban á trevallarse en eixa fàbrica, ab notable acceptació unes 30000 pessas anyals, entre indianas y mocadors, ab las dimensions de 50 á 150 centimetres d' amplitut y 160 metres de llargaria.

Mes deixantnos de digresions que foren inacabables descriurém encara que molt á la lleugera las diversas operacions que vegerem executar pera obtenir los *estampats de cotó* en dita fàbrica operacions totes ellas molt curiosas y bonicas, que nos cridaren de veras l' atenció.

Mes avans, dirém, que la fòrça motriu que s' emplea pera fer anar tota la fàbrica es de 30 caballs produïda per dos preciosas

máquinas, l' una del sistema Rouen, un dels més antichs, y l' altre del sistema Alexander que van abduas perfectament, ab quatre calderas que tenen la forsa de 120 caballs.

Primerament se suposa ja que las pessas venen del *blanqueig*, que en la fàbrica del senyor Borrás no s' verifica y avans que tot se deu fer una distinció entre las que han de ser pintadas á la mà ó en perrotinas (per mes que ara no s' usen aquestas com ja hem dit), y las que han de ser pintadas á la máquina.

Las primeras se *cilindran*, ó siga, s' fan passar per entre dos cilindros ajustats que voltan entorn de son *eje* y las deixan com planxadas y després se portan á pintar á la mà, qual operació s' verifica en una extensa sala aproposit, de manera que sostingudas las telas al sostre se van escorrent fins á las taulas de pintar, ahont los travalladors ab uns motllos que portan grabat lo dibuix, pintan la tela al igual que s' marca ab un timbre sobre l' paper.

Las segonas, es á dir las que han de pintarse á la máquina, se *tondosan* primer pera allisarlas del burrissol que pugan tenir ó siga se fan passar entre dos cilindros de fundició que voltan en sentit invers, deixant correr la tela entre ells encara que ab molta dificultat y ajust, fentla rossar ab una ganiveta d' acer en espiral.

Y una volta ben llisas ja passan á la máquina de pintar, que es de quatre colors y d' aspecte magnific. Consisteix dita máquina en tants corrons com colors se resolguin pintar en una pessa, (suposem tots quatre colors) ó siga en quatre corrons qu' estan sostinguts de manera que pugan móureres en tots sentits indistintament, y enrevoltan un gran bombo que està en lo centre. Sota de cada corró hi ha una pastereta que conté preparat lo color que li correspon, per que cada corró no mes te lo dibuix propi d' un color solament y porta també cada corró una especie de frotador ó raspall que serveix pera repartir lo color en lo grabat, ademés d' un rasca-dor d' acer que l' neteja de tot lo color que sobra. La pessa que passa entorn dels corrons quedant pintada, volta al pis superior.

No esplicarem lo funcionament de la máquina perque deuriaríam ser massa llarchs y no voldriam cansar á nostres lectors de cap de las maneras.

Pera esta máquina de pintar que es de lo mes bonich que corre, té la fàbrica 525 corrons d' aram que representan altres tants dibuixos, la major part d' ells d' un gust esquisit, y que s' van renovant incessantment.

Ara bé, tant las pessas estampadas á la ma com las estampadas á la màquina se trasladan desseguida á la sala d' oxidació ahont s' hi estan d' un á dos dias, segons la classe de pintat. Aquestas salas deuen ser molt foscas y gens humidas, presservant á las telas de las influencias exteriors; d' esta manera 's fixan los colors completement.

(Acabarà.)

DISCURS

pronunciat per don Joaquim Riera y Bertran, lo dia 13 de Novembre de 1884 en la inauguració oficial del Centre Industrial EL FENICIO de Sant Martí de Provensals.

SENYORS :

Cortesment invitat per la Junta Directiva d' aquest Centre, pe-ra fer us de la paraula, atribuhintme una representació que conech no tinch, no ya únicament del periódich qu' es eco del catalanisme militant en nostre pais, sino la representació de tots los periódichs que 's publican á Barcelona, invitats á aquesta festa, y qual delegació está ausent, dech dir que no sabré posar de relleu las ideas que me inspira aquest important acte. No obstant, la tasca que tinch de desenrotllar, senyors, es fácil, molt fácil, perque sols tinch que exposar mas ideas y sentiments tals com m' animan.

¿Ahont 'ns troben senyors?—En una població eminentment industrial y fabril de Catalunya, en Sant Martí de Provensals. Dintre d' aquesta població mercantil, hi creix aquest Centre y per lo tant prova que viu en ell lo progrés, l' avansament de Catalunya, simbol de nostra estimada patria.

La Renaixensa, aquest periódich modest en sas aspiracions; aquest periódich creat pera agermanar voluntats; aquest diari delegat y representat aquí per lo mes insignificant de sos redactors; aquest diari que te per tendencia lo prescindir de partits polítichs, de aspiracions mesquinas, no pot menos de sentirse orgullós de que una societat com aquesta inauguri tan brillantment sa existencia oficial demostrant que cal oposar la mitat de forzas vivas catalanas als abusos de la uniformitat, no á la que deuria esser armonia de interessos dintre de la unitat nacional.

—¿Qué son en efecte, senyors, centres com aquets. Son una reunió, un aplech de verdaders elements productors, expressió anima-

da, viva, sancera d' una gran familia que produheix lo que ha de consumir, venint a constituir un llas indestructible entre 'ls mateixos productors. Aislats aquests s' exposan á esser derrotats y ferits mortalment; reunits, sas determinacions revesteixen la mes gran trascendencia. (*Aplausos.*)

Centres com aquest, es indisputable, senyors, que son com unes grans fitas dintre del Renaixement provincialista, lo qual representa ja bona cosa mes que la revivalla de las lletres. La literatura quan es ressó de la soletat, no te rahó de ser; y com la nostra literatura es viva, mes viva, cada dia, per ço respon cada dia mes á aquest Renaixement artistich, industrial y científich que s' está observant en nostre país.

Senyors, es recent un exemple que demostra la necessitat de que 's fundin societats com aquesta. Es recent que un industrial de Barcelona està cridant ls atenció á Madrid ab la exhibició de sos magnífichs productes.

Aquest fet no seria res; pero com Catalunya es d' Espanya, la capital d' Espanya deuria coneixer la industria de Catalunya. Denchs bé, s' admira davant dels productes de nostre país. ¿Qué prova aixó? Proba desconeixement del país y com á consecuencia natural, del progrés de Catalunya; proba que 's necessari, indispensable y de tota urgencia fundar centres com aquest que donquin llissons á la gent de Madrid. (*Estrepitosos aplausos.*)

Per lo que han dit los oradors que m' han precedit en 'l us de la paraula, ben clar pot compendres que no 's deu atribuir a aquells centres miras ó significació egoista y material. Si fossin centres d' oposició y tendissem á fomentar impaciencias pera alcançar lo poder, pera dictar lleys capritxosas, ab fins particulars, tots aquests centres serian repulsius; pero tots los centres com aquest tendeixen á la legalitat, á moures dintre 'l criteri de la legalitat pera defensar interessos materials, y, per aquest fet sols, defensan interessos morals. Es impossible, en efecte, separar uns d' altres; sino, vingan las estadísticas y 's veurá que ahont hi ha verdader progrés material hi ha verdader progrés moral, es á dir, progrés d' inteligiencia, porque progrés de la inteligiencia vol dir progrés de la virtut. (*Aplausos.*) No hi ha un poble que concebeixi lo bell, tenint malas entranyas. Los pobles que son miserables no tenen aptitud per la llibertat, están condemnats á la servitud y al selvagisme. (*Aplausos.*)

Lo dret á la vida, lo dret á la dignitat, al progrés, al avansament d' aquesta vida depen exclusivament del proteccionisme. Un exemple clar y evident. ¿Com es possible que 'ls fills á la edat de 9 y 10 anys, abandonats á sas propias forses, puguin creixer com ciutadans dignes de sa patria? ¿Com es possible, si 'l pare comet un crim de lesa naturalesa abandonant los fills de 9 y 10 anys á sas propias forses? Los Goberns, los Estats que abandonan los pobles a sas propias forses, son uns goberns, uns Estats que tenen tan mal cor com aquells pares. (*Grans aplausos.*)

Me trobo fatigat, l'estat de ma salut no m permet seguir y vaig á terminar.

En nom y representació de *La Renaixensa* dech dir, que desitjo que aquest Centre pugui realisar sempre sos fins ab complert èxit, sens apelar may á las vias ilegals que solen esser sempre vias de forsa y moltas vegadas contraproducents.

La llibertat pot exercirse en un pais que 's diu constitucional; en un pais que 's diu lliure, y deu exercirse d' una manera lliure. Quan los poders que la representan no ho fan així, s'estrelimitan, s'imposan procedint d' una manera indigna de las institucions y dels fins que deuen realisar. (*Forts y repetits aplausos.*)

HE DIT.

SECCIÓ COMERCIAL

BARCELONA 22 DE NOVEMBRE.—Molta calma operantse no mes que pera'l consum.

Aygardents.—Bastant encalmat fentse l'esperit de vi de 35 graus de 70 á 72 duros los 516 litres sens envás; brisa de 57 á 58 id., id.; industria extrafi de 76 á 78 id., id., ab envás; id. prima de 72 á 74 id., id.

Bacallá.—Pocas demandas, cotisantse 'l Noruech de 36 á 38 pessetas los 40 k.; francés de 30 á 36 id., id.; Islandia de 40 á 42 id., id.

Cafés.—Se cotisa 'l Puerto-Rico de $13\frac{1}{2}$ á 14 duros lo quintá en depòsit y 'l Manila á $16\frac{1}{2}$ id., id.

Carbons.—Preus fluxos. Se cotisa 'l Cardiff de $5\frac{1}{2}$ á 6 rals lo quintá; Glasgow de $4\frac{3}{4}$ á $5\frac{1}{4}$ id., id., Newport de $5\frac{1}{2}$ á 6 id., id.; cok á $9\frac{1}{2}$ id., id.

Cotons.—Alguna animació hi ha hagut per colocarse desseguida lo poch qu' ha arribat á causa de no haverhi existencias.

Se cotisa 'l Nova Orleans de 74 á 78 $\frac{1}{2}$ pessetas los 50 k.; Pernambuch de 74 á 75 id., id.; Charleston y Savannah de 73 á 76 $\frac{1}{2}$ id., id.; Souboujeach de 66 á 66 $\frac{1}{2}$ id., id.

Drogas.—Alum.—Se cotisa de 76 á 78 rals los 100 k.

Cato.—Se fa 'l roig de 10 á 11 duros lo quintá y 'l negre de 15 á 16 id., id.

Cotxinilla de Canarias.—Se fa de 10 á 11 rals lo k.

Escraxa de magrana.—Se cotisa á 24 rals los quintá.

Féculas.—Se detallan de 13 $\frac{1}{2}$ á 14 $\frac{1}{2}$ pessetas los 41'60 k. segons classe.

Palos.—Se cotisa 'l Santo Domingo á 20 rals lo quintá; Laguna á 30 id., id.

Sumach.—Se fa 'l de Sicilia á 58 rals lo quintá y 'l del país á 42 id.. id.

Farinás.—Regulars vendas pera 'l consum.

Se cotisan fora portas:

Barcelona.	Primera de 13 $\frac{3}{4}$ á 18	pessetas los 41'60 k.		
id.	Segona de 12 $\frac{1}{2}$ á 13 $\frac{1}{2}$	"	"	
Id.	Tercera de 6 $\frac{3}{4}$ á 10 $\frac{1}{2}$	"	"	
Id.	Quarta de 5 $\frac{3}{4}$ á 6 $\frac{1}{2}$	"	"	
Castella	Primera de 14	á 15 $\frac{1}{2}$	"	"
Aragó	Primera de 14	á 15 $\frac{1}{2}$	"	"

Grans.—Arrós.—Se cotisa de 20 á 23 pessetas los 41'60 k. segons classe.

Blat.—Moltas existencias y pocas ventas y preus fluxos.

Se cotisan:

Candeal Castella	de 15 $\frac{1}{4}$ á 15 $\frac{3}{4}$	pessetas los 70 litres.		
Id. Manxa	de 15 $\frac{3}{4}$ á 16	"	"	
Berdianka	de 15 $\frac{3}{4}$ á 16	"	"	
Sebastopol	á 15 $\frac{1}{2}$	"	"	
Odena	á 13 $\frac{3}{4}$	"	"	
Berdianska	á 13	"	"	
Nicolaieff	de 13 $\frac{1}{2}$ á 14	"	"	

Blat de moro.—Cotisem Cinquantini á 11 $\frac{1}{4}$ pessetas los 70 litres; Brayla de 10 á 10 $\frac{1}{4}$ id., id.; Mazagan á 10 $\frac{1}{4}$ id., id.; Saloniique á 10 id., id.

Escayola.—Se detalla de 14 $\frac{3}{4}$ á 15 pessetas los 70 litres.

Fabas.—Se cotisan las de Andalucía de 9 $\frac{1}{4}$ á 9 $\frac{1}{2}$ pessetas los 70 litres; extranjeras de 8 $\frac{3}{4}$ á 9 $\frac{1}{4}$ id., id.

Fabons.—Se cotisan los de Andalucia de 10 $\frac{2}{3}$ á 10 $\frac{1}{2}$ pessetas los 70 litres; extranjers de 10 á 10 $\frac{1}{4}$ id., id.

Monjetas.—Se detallan las de Valencia de 22 $\frac{1}{2}$ á 24 $\frac{1}{2}$ pessetas los 70 litres; Napolis á 18 id., id.; Bayla de 13 $\frac{3}{4}$ á 14 $\frac{1}{4}$ id., id.

Ordi.—Se fa 'l de Andalucia de 7 a 7 $\frac{1}{4}$ pessetas los 70 litres extranjers de 5 $\frac{3}{4}$ á 6 $\frac{3}{4}$ id., id.

Olis.—Se cotisa 'l de Tortosa, Urgell y Andalucia de 19 $\frac{1}{2}$ á 19 $\frac{3}{4}$ duros los 115 k.; Tortosa nou de 18 á 18 $\frac{1}{2}$ id. id.

Vins.—Animació pera 'ls vins superiors que son molt escassos á consecuencia de la mala cullita qu' havem tingut, en cambi 'ls inferiors relativament abundan pero no son sollicitats.

Cotisem: Negre superior del país de 26 á 35 pessetas los 120 litres; id., comú de 15 á 25 id., id.; alt Priorat de 45 á 50 id., id.; id. baix de 40 á 45 id.. id.; Aragó Terreta de 30 á 32 id. id.; Somontano de 40 á 42 id.. id., Valencia Requena de 38 á 40 id. id.; blanch sech del país de 18 á 20 id., id.; Alicant de 30 á 35 id., id.; Mistela negra Priorat de 65 á 70 id., id.; id. blanca segons grau de 35 á 40 id., id.

Vinagre.—Se cotisa de 20 á 25 pessetas los 121 litres.

CENTRE INDUSTRIAL

Baix la Presidencia del senyor Domingo Serra, ab assistencia dels senyors Casamitjana, Ferrés, Eliàs, Francolí, Olivella, Arís, Rusca, Serra, Sulé y Sunyé, celebraren sessió ordinaria 'n lo dia 20 del present mes. Llegida seguidament l' acte de la anterior fou aprobada.

Inmediatament lo President indicá que segons renuncia que lo senyor Bertran havia fet del càrrec que dessempenyava en dita Societat, convenia omplir la vacant á la major brevetat, tota vegada que 'n la sessió extraordinaria del dilluns, ja li fou admessa y s' acordá lo modo de substituirlo.

Després d' algunas esplicacions del President, sobre l' individuo Frederich Torras, que solicitava lo càrrec de andador subjetantse á las condicions y sou senyalat, la junta l' acceptá, aprovant per unanimitat concedirli aquest càrrec senyalantli l' habitació corresponent.

A proposta del senyor Francolí, passaren á discutir las horas en

que deuria permaneixer en la oficina l' oficial Secretari que 's projectava crear, lo sou mensual que deuria tindrer, y quins travalls correrian á son cuydado. Després de llarga discussió en la que intervinguéren los senyors Serra, Sulé y Sunyé, Francoli y Elias y aclarant á la presidencia la conveniencia de que las horas de oficina fossin tres per lo matí y tres per la tarda, aixis ho aprobaron; de moment retirant sa proposta lo senyor Francoli, de que solament fossen quatre las horas de trevall. També á continuació s' aprobá una adició del senyor Elias, en que l' oficial en los días de feyna precissa se quedés algun rato més per complaure los sócis del Centre.

Proposat per lo senyor Serra y Sulé, se nombrá una comissió que estudiés un dictámen en lo que 's senyalessin las obligacions del Andador. essent elegits pera formarla los senyors Rusca, President y Serra y Sulé.

Passaren desseguida á la entrega de las solicituts dels que desitjessin desempenyar la plassa de oficial, y siguient dues lo president ordená als proposants que diguéran los mérits que á cada hú d' ells adornava, perqué una vegada escoltats, la junta podría resoldre ab més acert. Detallat per los proposants los mérits dels pretendents, s' alsá la sessió per cinch minut, pera que cada hú escribis son candidat per sometre'r á votació secreta, com indicá lo President, á fi de que 's vegés l' imparcialitat de tots, apreciar los proposats sols per lo mérit. Fetas dos votacions resultá empat; en vista de lo que la presidencia ordená tercera votació, abstinguentse en ella de pender part; no obstant, declará que votaria lo subjecte que treuria mes vots del urna, mentres fos qualsevol dels solicitants.

Feta la votació quedá elegit per 5 vots contra 3, D. Joan Millet.

Per fi lo Secretari doná compte dels diferents industrials que sollicitavan esser socis del Centre, siguient aprobats los senyors don Pere Voladeras Illa.—Don Vicents Grinó.—Don Domingo Bayo.—Srs. Sabadell germans.—Don Joseph Dalmau Planas.—Don Ramon M. Xiqués.—Don Domingo Moragas.—Don Agusti Punsolat.—Don Pau Calvell y Martí.—Don Bartomeu Estrany—Don Vicents Torner y Feliu.

Per lo avansada de la hora, la presidencia declará acabada la sessió, de la que l' infrasquit Secretari certifica, Francisco Rusca.

SECCIÓ OFICIAL

Alcaldia Constitucional de Sant Martí de Provensals — Cumplint ab lo dispositat per l' article 47 de la vigent lley de reclutament y reemplas del exèrcit, l' Ajuntament de ma presidència ha format l' allistament dels mossos que deuen jugar la sort lo diumenge últim de proxim Desembre dia 28; qual copia queda avuy exposada al públich en lo lloc de costüm, en lo terme de deu dias pera que tots los interessats pugan exàminarlo. Y deveut prcedir'se á sa ratificació lo dia 8 del citat mes; aquesta Alcaldia ho fa saber als mossos allistats, á sos pares, amos ó parents pera que concorreixin á las Casas Consistorials en dit dia y hora dé las 8 del matí en que s' ha de comensá dita operació en sessió pública, apercibits de que sa indiferència ó apatia podrá portarshi perjudicis.

Sant Martí de Provensals 20 de Novembre de 1884.—L' Alcalde constitucional president, *Salvador Buxó*.

Alcaldia constitucional de Sant Martí de Provensals — Havent sigut senyalats los dias 24, 25, 26, 27 y 28 dels corrents y horas de 8 del matí á las 2 de la tarda, pera'l pago del primer semestre del impost equivalent al de la sal y atrassos de la contribució Territorial é Industrial, aquesta Alcaldia ho fa públich á fi de que arribi á coneixement dels senyors contribuyents d' aquesta localitat al efecte de que, dintre del indicat plazo, passin á satisfier sas respectivas cuotas, de lo contrari se procedirà contra 'ls morosos l' oportú expedient d' execussió.

Sant Martí de Provensals, 21 de Novembre, de 1884.—L' Alcalde Constitucional, *Salvador Buxó*.

Administració de Correus de Sant Martí de Provensals.—Nota de las cartas que per ignorarse l' domicili de sos interessats s' han continuat en las llistas d' aquesta Administració desde l' 15 al 22 del actual.

Miquel Giron.—Srs. Folch Germans.—V. Anquera.—Pere Casas.—Maria Ripollés.—Vicenta Pla.—Antoni Martinez.—Miquel Valls.—Dolores Pineda.—Francisco Giesta.—Manel Garriga.—Joseph Pons.—Juliá Ortega.—Joan Picas.—Madame Matile.—Antoni Bonastua.—Jaume Vilaseca.—Joan Ventura.—Eularia Saladrigas.—Josepha Cherta.

Sant Martí de Provensals, 22 de Novembre de 1884.—L' Administrador, *Sebastià Llorens*.

Administració de Consums de Sant Martí de Provensals.—Estat demostratiu de la recaudació obtinguda en los Fielats d' aquest poble desde l' dia 14 al 20 del corrent mes, abdos inclusius.—Fielat n.º 1, Pessetas: 2572'02.—Fielat n.º 2, Idem 1706'52.—Fielat n.º 3, Id. 1019'76.—Fielat n.º 4, Id. 3187'03.—Fielat n.º 5, Idem 677'56.—Fielat n.º 6, id. 314'47.—Fielat n.º 7, id. 00'00.—Total pessetas: 9477'36.

Recaudació obtinguda en l' Escorxador durant lo mateix termini ab expressió dels caps sacrificats y pés de 'ls mateixos.—Caps, 573.—Pés, kilògs. 8412'04.—Import, Pessetas: 1682'48.

Tossinos, 164.—Pés, kilògs. 18,574'00.—Import, Pessetas: 2228'90.

Sant Martí de Provensals 21 de Novembre de 1884.—L' Oficial del Negociat, *Joseph Admetlla*.

LA PREVISIO

Societat anònima de Segurs sobre la vida à prima fixa.

Domiciliada á Barcelona, Plaça del Duch de Medinaceli, n.º 8.

Capital Social 5.000,000 de pessetas.

Aquesta Societat se dedica:

A constituir capitals pera formació de dorts; redenció de quintas y demés combinacions semblantas; rentas vitalicias inmediatas ó diferidas; segurs de capitals pagaders á la mort del assegurat; y dipòsit devengant interès.

Pera obtenir detalls y prospectes, dirigirse á las oficinas de la Societat y á tots sos corresponsals.

NOVAS

Se 'ns han fet insistintment per part de personas interessadas moltes indicacions y preguntas sobre l' assumptu del emplassament del Hospital Clinich, á las quals sentim no poder avuy correspondre. Nosaltres no podém dir res per ara, mes si podém aconsellar á ditas personas que tinguin confiança y fora, que no hi ha res que témer dels que al voler tenir l' esmentat edifici emplassat en sa vehina Capital sols atenen en son interior, egoistas al amor propi, mal entés encara, de que no estiga fora de sa circumscripció una obra tan important.

Pero, en fi, no necessitèm probar aqui, lo que 's cau baix son propi pés y sí sols deixarérem escritas las següents paraules: *Allà veurérem.*

—Després de sessió secreta, celebrá nostre municipi la pública de tots los divendres, la que fou presidida pel senyor Buxó y ab assistencia de 12 senyors regidors.

Entre alguns oficis ne fou llegit un, que com se referís al assumptu del ferro-carril d' aquesta població á Llerona, lo senyor Gili demaná que se'n tregués copia y que fos publicat per tots los periódichs de la localitat apropantse aixís.

Se llegiren dos oficis, un del senyor Rector de la parroquia nova de Sant Martí, y l' altre del senyor Rector de la parroquia de Santa Maria del Taulat, fent á saber al Ajuntament que breument visitaría nostra població sa Ilustríssima lo Bisbe de Barcelona, per si l' Ajuntament tenia á bé com altres vegadas obsequiar á nostra primera autoritat eclesiàstica, prenent lo municipi acort favorable á la ofrena dels dits senyors Rectors.

Foran també aprovats diferents comptes, haventhi una empenyada discussió entre los senyors Forn y Borrás en la aprovació d' un d' ells, donant lloch à que 'l senyor Agustí en una enrahonada peroració aludint directament al senyor Padró, ja que aquest senyor era qui en tal assumptu entenia mes que ningú, y que en cambi callava, proposant que quedés sobre la taula, à fi de que altre dia poguessin obrar ab més coneixement, essent aixís acordat.

Tocá 'l torn al compte del senyor Llimona, artista que esculpi lo busto de S. M. lo Rey que adorna lo consistori, valuat ab 700 pessetas, y com lo senyor Forn li semblés car, després de fer us de la paraula, àjmes de dit senyor, los senyors Angli y Agustí, s' acordà nombrar un perít y pagar llavors lo que aquest digués, essent nombrat al escultor senyor Fuxá.

Segui la lectura del compte presentat per don Pau Olivella entaulantse altre volta nova discussió en la que terciaren los senyors Gili, Borrás, Forn, Agustí y Angli, de la que resultà à proposta del senyor Agustí, que tots los comptes passésin à sas respectivas comissions, perque dintre quince dias aquestas presentessin dictámen sobre 'ls mateixos, quedant també pera seguir aquest trámít lo avans dit compte del senyor Olivella.

Després d' aquest acort s' aixecà la sessió.

Un detall hem de fer constar, y es que lo primer de fer ús de la paraula en aquesta sessió, fou lo senyor Gili, qui ho feu de peu dret segons l' acort de la sessió passada, y al parlar lo senyor Forn tingué la presidencia de recordarli l' acort avans dit, per fer us de la paraula assentat, y al ferho demanava que constés en acta lo disgust que li causava semblant procediment, ofegant la seva veu un *demanó la paraula, senyor president*, que no tingué altre objecte que arreglar l' assumptu, y fer que 'n lo curs de la sessió se seguís ab tota regla aquell acort.

Ségons poguerem veure divendres, en la penúltima sessió s' acordà activar lo trámít d' alguns comptes que fa uu any y mitj jauhen en nostra casa gran, lo que 's molt lloable y per aixó desitjem que 's compleixi en tot, la proposició del senyor Agustí.

—Se troba malalt d' alguna gravetat lo coneget y actiu industrial de aquesta població, nostre particular y estimadíssim amich D. Joaquim Ríbera, à qui desitjem de tot cor un prompte y complert restabliment.

—En lo resúmen de festas que varem fer en nostre número anterior nos descuidarem de resenyar la funció de teatre que doná lo *Circul Recreatiu Martinense*. En ella se posaren en escena las tres bonicas sarsueletas *La Marmota*, *Los dos carboners* y *La gran Sastresa*.

Las dos primeras obtingueren una interpretació bastant satisfactoria, pero la à última 's notava que li havian faltat ensaigs, sortint una mica fluixa.

La concurrencia que era molt escullida y omplia tot lo local, sortí més complascuda que en cap altre ocasió, desitjant se repeixeixin aquestas vetlladas tan agradables.

—En tots los balls que ha donat lo *Casino Provensalense* ha estat la concurrencia lluhidíssima, y molt numerosa, contrastant la alegre animació

*y bullidora gatzara de la gent que ballava ab lo mal gust ab que estava
guarnit lo salí ab aquells tapisos tan serios.

Per un altre any supliquém mes estudi y refinament en los adornos.

—Per espay de set dias (!!!) han durat los balls de Festa Major en la
Sagrera.

Felicitem als sarauhistas per lo molt divertits que deuen haver estat
gastant la energia vital mes gran que 's puga imaginar tot fent ballar des-
esperadament las camas sense repòs; pot ser encara hi haurian tornat
un altre dia. ¿Qui sab?

—La Societat d' «Invalidez y Fomento» de Sabadell, ha emparaullat ja
los terrenos suficients pera edificar quinze casas econòmicas pera travalladors,
totas ellas en molt bonas condicions. Se sortejarán entre 'ls associats
tan prompte com estigan acabadas.

Los travalladors agraciats per la sort podrán ben dir qu' han tret la
rifa.

Una Societat semblant honra moltíssim à la població que te la ditxa de
posseirla.

—Millor enterats del assumpto tractat en la sessió del divendres de la
setmana passada per nostre Municipi, referent al ofici en que 's deya que
D. Joseph Andreu no admetia las condicions que li imposava l' Ajuntament
en la construcció de la cuneta de casa Canti, devem fer constar que
lo senyor Andreu no ha tingut cap contracta ab l' Ajuntament y si sols ab
la Companyia del tramvia del litoral.

—Ha dimitit de son càrrec de conserge del Centre Industrial «El Fenicio» don Joan Bertran.

—En lo número últim de nostre apreciat colega «La Antigua Union»,
hi veyem un remitit firmat pel sepulturer de nostre antich cementiri, se-
nyor Albinyana, haventhó llegit ab satisfacció, puig ab ell veyem confir-
mada à mes de nostra noticia la causa de lo que ab ella nos queixavam.

Recomanem tal remitit à qui tingui obligació de procurar per la conser-
vació d' aquell lloc de repòs, y al mateix temps dihem al señor Albinyana
que li estimarem que vervalment digui à aquellas personas lo mateix
del remitit.

—Donem las mes expressivas gracies als señors socis de la «Academia
de Taquigrafia» de Barcelona, que 'ns han facilitat las sevas quartillás ta-
quigráficas, per las que podem avuy donar íntegro lo discurs del señor
Riera y Bertran, pronunciat en la inauguració oficial del Centre indus-
trial «El Fenicio.»

—L' últim correu que vingué de Filipinas ha portat una preciosa coro-
na pera lo sabi mestre en gay saber, nostre ilustre colaborador mossen Ja-
cinto Verdaguer, regalo que li han enviat nostres germans, los catalans
de Manila, en penyora de l' admiració y respecte que li profesan per sas
obras inmortals, las mes importants de nostra renaixent literari.

—Dintre pochs dias se posará à la venta un nou calendari català, de lo
mes cumplert que s' haurá vist, per lo que anticipadament lo recomanem
à nostres lectors.

—Hem revut lo núm. 94 del «Al-moghreb Al-aksa», periódich internacional de interessos materials, mercantil y de anuncis que s'publica à Tanger y surt cada diumenge baix la direcció d' un intelligent espanyol resident en aquell punt.

—Important com tots sos números es la «Esciclopedia Médico-farmacéutica;» lo cuadern 99 de «La Bordadora;» «El Fomento de la Producción Española», eco de la associació del mateix nom; lo «Centre Industrial de Cataluña», la «Industria é Invenciones;» «La Estacion;» la «Revista Tecnológico-Industrial» y «Lo Renaixament», bulletí mensual del Centre Catalánista d'Igualada; quals publicacions han honrat nostra redacció.

—En la inauguració del curs de 1884-85 que l' dissapte dia 15 dels corrents, celebrà la *Academia de Taquigrafia* de Barcelona s' hi llegiren importants travalls en prosa y en vers, alussius al acte que se celebrava davant d' una numerosa y escullida concurrencia.

Nosaltres, que en los temps que correml estem convensuts de la necessitat que hi ha del cultiu del tan profitós com important art taquigràfic, aplaudim de veras la conducta d' aquella distingida associació que tan s' afanya per l' propagament del mateix, y encara que enclavada fora de nostra població, li oferim las planas de nostre modest periódich.

—Estigué molt concorreguda la bonica vetllada que la Societat coral euterpeuse «La Aurora Martinense» donà en son local lo dissapte de la setmana passada. En ella s' hi llegirèn travalls molt escullits alguns y altres de molta importancia, essent rebuts tots ells ab entusiastas aplaudiments.

—En lo present número tenim lo gust de publicar lo bonich discurs, extractat pels taquígrafos, que en la inauguració del Centre Industrial «El Fenicio,» improvisà ab tant brillant èxit com a representant de «La Renaixensa,» lo lloreat poeta y apreciable colòborador del ARCH DE SANT MARTÍ, don Joaquim Riera y Bertran.

Los hi dem la enhorabona y l's hi desitjem lo mes bon acert en l' exercici imparcial del honrós càrrec que van a desempenyar.

—Fan molt bon efecte las dependencias totas del Centre Industrial «El Fenicio,» sobre tot la Biblioteca y lo Saló de Juntas, que sembla (aquest últim) un petit consistori.

Tot està molt ben arreglat ab encoixinats y adornos y podem asegurar que n' han surtit complascuts la major part dels que l' han visitat aquests últims dies.

—Havem notat una grant activitat desplegada en l' obertura del Bogatell; una numerosa brigada hi travalla ab tota diligència.

Nos en alegrem perque s' una millora que s' necessitava de veras.

—Fa aprop de un mes y mitx que no rebém en nostra redacció *El Eco de las Afueras*.

Ignorem lo per qué y 'ns extranya moltíssim.

—En l' ultima sesió del Ajuntament s' aprovaron 80 comptes (!).

—En nostre número passat no 'ns recordarem de donar compte de la caritat que l' Centre Industrial feu ab motiu de sa inauguració. Se repararen los bonos anunciats als pobres que s' presentaren, y havent sobrat

encara 400 ó 500 rals, se repartien després entre altres necessitats, no quedant així sense socorrer cap desgraciat dels que s'presentaren a solicitar la limosna.

Aquest acte honra moltíssim à la floreixen Societat y li dona títols à la admiració general. Aconsellém l'imitació.

— Nos ha estranyat moltíssim la exposició que ab motiu de la concessió de terrenos pera edificar lo gasómetre han enviat al Exm. Gobernador Civil de la Província alguns vehins del *Camp de la Garró*, quals noms sentim no veurer continuats en la copia que 'n publica *La Antigua Union* del diumenge passat.

Sembla que fins ara no s' han adonat los esmentats vehins del perill que porta en sí un gasómetre pera la salut pública; quan ja fa temps que ells saben al igual que tothom que hi ha várias casas particulars que 'n tenen privadament sense que ningú 'ls hi hagi dit res encara.

Y diuen que porta un immens perill l' establiment d' un gasómetre al costat d' un fort de guerra que hi vol aixecar la juridicció militar; donchs à bona hora que combatixin racionalment la edificació de la bateria de guerra, que sols ha de ser útil pera fernes servir de blanco en temps de revoltes y no combatixin l' establiment d' una fàbrica de gas que nos es tantíssim convenient pera alimentar mes complertament à la població, que bé ho necessita, apart de que nos ha de portar una nova població travalladora que ha de urbanisar tots aquells trossos de terreno.

Mes encara: tinga's present que ja perque tapava algun carreró, no 's vulgué concedir à son temps lo permis d' edificació pera la fàbrica dels germans Batlló, que tanta honra y profit haguera donat à Sant Martí de Provensals, quan després mes endavant s' han permés edificar alguns altres edificis de cap utilitat que tapavan *algó* mes que un petit carreró; lo qual vol dir que aixó de presentar certa classe d' oposicions ú obstacles à projectes de reconeguda importància pera la població, sols obheix la major part de las vegadas à causes ocultas y particulars, que res tenen que veurer ab l' assumpto.

Y acabant ja, aquestas curtes consideracions sols direm que, pera lo cas de negarseli l' permis à la «Compañía Central de alumbrado y de calefaccion por gas», pera edificar son nou gasómetre en lo *Camp de la Garró* té emparaulats ja uns terrenos cap à la part de ca 'n Túnis los quals aprofittats, nos quedariam à la lluna de Valencia.

Així es que desitjém ab totes nostras forssas que al igual de nostre magnífich Ajuntament, tinga lo senyor Gobernador Civil de la Província l' acert de no ferse càrrec de la *rahonada* exposició que han tingut à bé enviarli *alguns* celosos vehins de nostra localitat.

— Don Frederich Torras, ha sigut nombrat andador de «El Fenicio», lo centre industrial de nostra població, qui pendrà possecció de son càrrec à la major brevetat.